

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DE LA FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA UdG

Jordi Colomer
jordi.colomer@udg.edu

Margarida Casadevall
margarida.casadevall@udg.edu

Tutors de la FC¹

Rosa Casellas
rosamaria.casellas@udg.edu

Universitat de Girona

Resum

En aquest article es presenta el Pla d'Acció Tutorial (PAT) per als alumnes de primer curs dels tres estudis de la Facultat de Ciències de la UdG, Biologia, Química i Ciències Ambientals, implantat en el marc del plans pilot de la UdG a partir del curs 2007. El PAT proposa treballar una sèrie de competències transversals entre les que destaca 'Responsabilitzar l'estudiant del seu procés d'aprenentatge'. S'assigna un tutor per un grup de 15 alumnes, s'estableixen tutories generals i concertades (3 alumnes), s'elaboren una agenda i un seguit d'enquestes per tal de realitzar el seguiment dels alumnes, es proposa als alumnes un espai de reflexió i s'avalua la progressió en la consecució de la competència. Finalment es fa un seguiment tant de les opinions dels tutors com dels alumnes tutoritzats en relació al PAT.

Introducció

En aquest treball es presenta la proposta de Pla d'Acció Tutorial (PAT) que el grup d'assessors per a l'adaptació a l'EEES de la Facultat de Ciències ha elaborat i que s'ha implantat a partir del curs acadèmic 2007-2008. La iniciativa sorgeix del Vicedegnat d'Harmonització Europea amb el suport institucional del Deganat de la Facultat de Ciències i el Vicerectorat de Docència i Política Acadèmica de la Universitat de Girona.

En els darrers anys la diversitat en la composició dels estudiants universitaris ha canviat de forma substancial i planteja interrogants sobre: com respondre des de la institució educativa a les necessitats formatives i d'orientació dels estudiants. La implantació del PAT s'ha realitzat sobre la base de proporcionar un context per a l'anàlisi i la revisió dels objectius formatius de les tres titulacions (Biologia, Química i Ciències Ambientals) que s'imparteixen a la Facultat de Ciències, per als alumnes de primer curs. El PAT és el resultat d'aquest procés d'anàlisi. El PAT constitueix una forma útil en l'explicitació de les normes i valors institucionals i el treball del currículum, en la línia d'afavorir que tots els estudiants de nova entrada a la universitat coneguin les regles de joc universitari des de l'inici de la seva formació.

¹ ³Tutors de la FC: Carles Abellà, assessor (carles.abella@udg.edu), Enriqueta Anticó (enriqueta,antico@udg.edu), Marilós Balaguer (dolors.balaguer@udg.edu), Antoni Benito (toni.benito@udg.edu), Dani Boix (dani.boix@udg.edu), David Brusi (david.brusi@udg.edu), Mercè Figueras (merce.figueras@udg.edu), Rosa Peracaula (rosa.peracaula@udg.edu), Montse Rodríguez (montse.rodriguez@udg.edu), Anna Roglans (anna.roglans@udg.edu), Maria I. Roldan (marina.roidan@udg.edu), Sergi Sabater (sergi.sabater@udg.edu), Teresa Serra (teresa.serra@udg.edu), Josep Vila (josep.vila@udg.edu), Lluís Vilar (lluis.vilar@udg.edu), Facultat de Ciències, Universitat de Girona, Campus Montilivi, 17071 Girona

El programa s'ha desenvolupat com un complement a la formació disciplinària i a la formació de competències que propugna l'EEES i que inclou també la idea bàsica del *lifelong learning*. La Declaració de Bolonya i les posteriors anàlisis suposen un repte per a les universitats en la mesura que impliquen, principalment, canviar el sistema d'ensenyament, revisar el temps de dedicació de l'estudiant i del professorat en les activitats d'ensenyament i aprenentatge, i la implantació dels crèdits ECTS [1]. Segons Gairín [2] aquests canvis impliquen trencar el contracte lliçó-apunts-examen-crèdits per convertir-lo a autoestudi-tutoria-treball-avaluació-satisfacció. La declaració de Bolonya suposa un nou paradigma d'ensenyament-aprenentatge, que implica un enfocament de l'ensenyament orientat cap a l'estudiant, amb una concreció més gran en la formulació d'objectius, la potenciació de les competències (i habilitats) que l'alumne ha d'adquirir, la preeminència dels *outputs* sobre els *inputs*, l'èmfasi sobre l'ocupació, el canvi de rol del professor i l'adopció de nous mètodes pedagògics en la pràctica docent. Atents a aquest canvi de paradigma s'ha formulat una estructura específica del PAT. Es descriuen aquí els objectius del PAT, l'estructura organitzativa i els elements que el componen, així com el seguiment del desenvolupament del PAT, el qual s'ha dut a terme a partir de la participació activa d'alumnes i tutors amb l'objectiu d'afavorir el procés d'autoregulació del mateix.

Entre el mes de desembre de 2007 i gener de 2008 s'han dut a terme un seguit d'entrevistes a tutors i alumnes dels tres estudis per realitzar el seguiment posant èmfasi que siguin els propis protagonistes els que reflexionin i redefeixin les necessitats i, alhora, puguin aportar les millores oportunes. Entre, d'altres s'han plantejat les següents preguntes als tutors: *Consideres que els estudiants tenen clar els objectius de la tutoria? Majoritàriament a què atribueix l'alumnat les dificultats que té en els seus estudis? De les orientacions que dones als estudiants quines creus que han anat millor?. Consideres que progressivament, l'alumne atribueix els resultats de l'aprenentatge més a sí mateix i no a factors externs? Creus que els estudiants valoren l'organització de la facultat i els estudis que realitzen?* I als alumnes: *Quin és l'objectiu de la tutoria? Quines dificultats tens? Les reflexions que fas a l'espai de tutoria ajuden a millorar l'interès per l'estudi?. Creus que és útil per trobar noves estratègies: d'organització, d'estudi, d'esforç,...?. Creus que la tutoria ajuda en el procés de fer-te més "responsable" del propi procés d'aprenentatge?. Reflexionar sobre la pròpia responsabilitat en l'aprenentatge servirà en el futur laboral?. Com valores el teu estudi i la teva universitat?.*

2. Pla d'acció tutorial

Objectius generals del PAT

Derivada de la teoria de Maslow [3], la teoria de Herzberg (Herzberg [4], Herzberg et al. [5]) defineix la possible satisfacció de les persones en el seu treball en funció dels anomenats factors higiènics i ambientals de la jerarquia de necessitats. Aplicada la teoria a les necessitats dels estudiants, segons Prescott and Simpson [6], podem dir que no podem esperar que els estudiants s'interessin per aprendre i que estiguin motivats en aprofundir en una disciplina si prèviament no han satisfet, per exemple, les necessitats de seguretat. És a dir, si no saben què han de fer o com ho han de fer per arribar a aprovar les assignatures, la qual cosa implica, per exemple, claredat en les exigències i estratègies d'avaluació. Suposa també, poder fer un recull de les expectatives prèvies i saber quin és l'imaginari que té l'alumne quan arriba de nou a una institució i en concret als estudis de Ciències: *què esperen de mi?, què puc esperar d'aquesta Facultat?, què he de saber?, què es pot i què no es pot fer?, quin nivell de tolerància hi ha en relació a diferents temes?, l'organització establerta pot contemplar canvis en els horaris?, la base*

que tinc (els coneixements de ciències i les estratègies per a l'estudi) em serviran per afrontar el curs? etc, aspectes que han de permetre elaborar un pla d'acollida més ajustat.

En relació als factors higiènics, el PAT planteja la realització d'una reunió col·lectiva inicial d'acollida i tutories concertades i potenciar l'ús de recursos específics: l'edició d'una Agenda i l'ús eficient del portal de la Universitat 'La meva UdG'. I quan als factors motivadors de l'aprenentatge el PAT planteja un espai de reflexió sobre l'aprenentatge i defineix clarament els criteris de progressió/avaluació.

El PAT s'organitza en torn a la figura d'un tutor/tutora, que és un professor d'àmplia experiència docent en el primer cicle de les titulacions, actuant en sessions generals, col·laboratives i concertades durant tot el curs acadèmic amb un grup aproximadament de 15 alumnes. La figura del tutor es planteja com un recurs per tal que l'estudiant rebi una atenció més personalitzada que li permeti cercar el seu itinerari curricular i millorar l'aprenentatge. Des d'aquesta perspectiva es contribueix a una educació global dirigida al desenvolupament dels estudiants en les dimensions intel·lectual, personal i professional.

L'objectiu principal del PAT, entre d'altres, és el desenvolupament d'una competència transversal definida en la Guia 2 per a l'adaptació a l'EEES que publica la Universitat de Girona [7]:

- 0) Avaluar la pròpia activitat i el propi aprenentatge i elaborar estratègies de millora.

Es pretén promoure un aprenentatge actiu i proporcionar als estudiants una avaluació i un feedback continu en el seu progrés. També es té en compte que l'estudiant aprèn en múltiples contextos a part de les classes presencials i a través de contactes formals i informals entre professors, estudiants, amics, etc. Es preveu l'orientació de l'estudiant a través de (l'autorització) la tutorització col·lectiva i individual, mes enllà de la informació institucional, amb l'objectiu de motivar l'exploració i el desenvolupament dels seus interessos, per tal que progressivament es responsabilitzi del seu propi aprenentatge.

El PAT implica el reconeixement institucional de l'activitat tutorial dels professors que participen, la formació en el procés de tutorització i l'elaboració de materials d'assessorament específics per a l'activitat de tutoria. Es promou també la qualitat facilitant l'ajuda administrativa i finalment es defineixen els mecanismes per aconseguir els objectius i els procediments d'avaluació del nivell de progressió dels estudiants [1].

Objectius específics del PAT

Es pretén desenvolupar una sèrie de competències transversals com a base per a la planificació del currículum. La competència principal, avaluar la pròpia activitat i el propi aprenentatge i elaborar estratègies per millorar-los, a treballar pels tutors responsables del PAT *implica* responsabilitzar l'estudiant sobre el seu propi procés d'aprenentatge.

A més es pretén a nivell de facultat que els professors, en coordinació amb els tutors del PAT, treballin una sèrie de competències transversals tals com:

- 1) treballar en equip, establint aquelles relacions que més poden ajudar a desenvolupar potencialitats de cooperació i mantenir-les de manera continuada,
- 2) recollir i seleccionar informació de manera eficaç i eficient en funció d'objectius determinats i de diferent procedència i format,
- 3) expressar-se oralment,
- 4) llegir, comprendre i comentar textos científics i

5) utilitzar la llengua anglesa.

Factors organitzatius i de seguretat

Abans de responsabilitzar és fa necessari ésser inclòs en tota organització. En aquest sentit els processos d'acollida són fonamentals. L'entrada a la Universitat és un moment de desconcert de l'estudiant i alhora un procés de "creixement" que genera interrogants i expectatives.

Per facilitar la incorporació dels estudiants s'han realitzat diferents actuacions. S'ha establert la figura del tutor com la persona de referència específica per desenvolupar els objectius del PAT.

S'ha editat una Agenda (UdGnda) per als alumnes de primer curs de nova incorporació de la Facultat de Ciències de la UdG. Es pretén donar informació als nous alumnes sobre els aspectes organitzatius i de funcionament tant de la Universitat com de la Facultat.

S'ha realitzat una reunió informativa, una primera reunió col·lectiva (15 alumnes com a màxim) sobre els diferents temes i aspectes pràctics: informació dels objectius del PAT, informació sobre els tutors, horaris de teoria, pràctiques de laboratori i exàmens, mètodes específics d'estudi en referència a l'EEES, ubicació d'aules, aules informàtiques, telèfons institucionals, servei de fotocòpies, servei de llengües modernes, servei de beques, delegació d'estudiants, etc. En aquesta primera tutoria per tant s'estableixen les anomenades necessitats fisiològiques, primer escaló en la teoria motivacional de Maslow.

Els tutors a més expliciten els factors de seguretat, segon escaló en la teoria motivacional de Maslow, basats principalment en l'accés a 'la meua UdG', on els alumnes poden trobar el calendari de proves per semestres, el disseny de les assignatures on s'especifiquen els continguts, competències específiques, activitats d'aprenentatge i sistemes d'avaluació, així com la possibilitat de trobar notes, avisos que les diferents seccions de la Universitat van anunciant de manera regular, etc.

Factors motivadors d'aprenentatge

En l'Agenda de l'estudiant es planteja el seguiment de l'autoaprenentatge de l'alumne per part del tutor. En l'agenda s'inclou un espai de reflexió per a l'alumne per tal que es responsabilitzi de manera global sobre el seu aprenentatge. En les setmanes 4, 8 i 12 de cada semestre es planteja un qüestionari a l'alumne en relació a l'aprenentatge en temes generals, ús d'aparells, tècniques de laboratori apreses, treball en equip en els laboratoris, resolució individual d'exercicis i problemes, ús de la plataforma ACME (avaluació continuada per a la millora de l'ensenyament), conceptes nous, llenguatge científic, ús de l'anglès, comprensió dels continguts, adquisició de coneixements, tècniques, competències, recerca d'informació, resolució de dubtes, etc. A l'Agenda i durant les setmanes prèvies, l'alumne anirà apuntant tot allò relatiu a l'aprenentatge que impliqui una progressió, i és durant les setmanes 4, 8 i 12 quan el tutor envia el qüestionari relatiu a l'aprenentatge, informació que l'estudiant aportarà posteriorment a la tutoria concertada. La interacció entre l'alumne i el tutor hauria de donar a l'alumne certa sensació d'inclusió acadèmica i social universitària, potenciant el sentiment de pertinença.

A final de cada semestre es planteja una tutoria concertada (tres alumnes com a màxim) on el tutor planteja la progressió de l'estudiant en el seu propi aprenentatge. Es pretén oferir un feedback i ajudar a incrementar l'autoestima de l'estudiant (quart escaló en la teoria motivacional de Maslow) com a factor motivador de l'aprenentatge. La relació estreta entre el tutor i els alumnes hauria de permetre al tutor de fer reflexionar

individualment a cada alumne sobre la seva progressió en l'autoestima i pertinença en el marc global de la carrera. Al final de la tutoria concertada el tutor elabora un informe de progressió de cada un dels alumnes tutoritzats.

Dalt de la piràmide Maslow l'alumne hauria de tenir consciència de l'autorealització definida en la responsabilització de l'aprenentatge autònom i independent.

Avaluació

Al llarg de la seva formació es pretén que l'estudiant adquireixi unes competències que el preparin pel seu futur personal i professional. L'avaluació ha de servir de base per a la presa de decisions cara la millora dels processos de forma que es puguin detectar aquells aspectes que funcionen i els que no. L'avaluació ha de proporcionar un *feed-back* tant a l'estudiant com al professor i des del PAT es pot potenciar especialment aquesta funció.

El tutor de cada alumne elabora un informe en base a les respostes dels formularis enviats per aquests i del feedback que ha tingut lloc en el marc de tutoria sobre la responsabilitat de cada alumne en el seu aprenentatge.

Seguint el quadern d'avaluació de la Guia [7] es planteja avaluar els alumnes com un factor de progressió. Per tal d'establir els criteris de nivell de la consecució de la competència es proposa avaluar en funció de:

- a) de menys a més esforç,
- b) de menys a més autonomia,
- c) de menys a més proacció,
- d) de menys a més habilitat, etc.

De menys a més podria comportar una gradació del tipus:

- 1) No desenvolupa l'acció proposada (menys),
- 2) realitza l'activitat sense cap implicació,
- 3) desenvolupa bé l'activitat,
- 4) resol l'activitat de manera satisfactòria (l'alumne té consciència de valorar l'autoaprenentatge),
- 5) resolució excel·lent de la competència (l'alumne troba mecanismes propis per tal d'augmentar l'autoaprenentatge).

El pla proposa que els professors encarregats de les assignatures poden tenir en compte l'avaluació dels tutors en la nota global de l'assignatura

Objectius finals

Al final del projecte del PAT pretenem que l'alumne hagi realitzat una progressió en el procés motivacional mitjançant el qual millori l'adaptació i una major autonomia, sentit d'implicació i compromís. És pretén caracteritzar aquest procés en quatre fases, definides ja per Villar i Font [1]:

Adaptació: l'alumne que entra a la universitat viu una primera fase d'adaptació en la qual intenta negociar les seves representacions i expectatives prèvies sobre la universitat amb les noves circumstàncies i característiques del context, contextualitzar les pròpies accions i obtenir l'acceptació dels companys i professors, així com la integració acadèmica i social.

Control: Posteriorment, l'alumne intenta aconseguir el control sobre la situació, especialment que les seves accions donin lloc als resultats esperats i també intenta

aconseguir el control sobre les seves pròpies accions, tant pel que fa a les conductes acadèmiques com a les accions relacionals. L'estudiant aprèn les regles de joc institucional i els processos d'aprenentatge i rendiment acadèmic.

Implicació: La implicació o compromís es defineix com un estat mental positiu relacionat amb el treball i està caracteritzat per vigor, dedicació i absorció. Això implica que l'estudiant sigui proactiu i que mostri iniciativa personal, que col·labori amb els seus companys, que assumeixi responsabilitats en el desenvolupament de la carrera i que es comprometi amb la seva excel·lència.

I finalment, Transformació: es caracteritza per la capacitat i voluntat de l'estudiant de canviar l'entorn i implica la consecució de les tres fases anteriors. No és un objectiu del PAT que l'alumne de primer arribi a aquest punt sinó que conegui tot el procés de manera que estigui en condicions d'entendre que forma part d'una institució i d'un projecte col·lectiu en el qual cal que s'integri.

Seguiment del desenvolupament del PAT. Observacions.

Comentem tot seguit algunes de les observacions que es desprenen de les entrevistes de seguiment del desenvolupament del PAT realitzades durant el primer semestre.

Pel que fa al procés d'adaptació és produeix clarament la negociació de l'alumne vers el nou context en base a les seves representacions i expectatives prèvies. En aquest sentit els alumnes demanen que els professors coneguin millor aspectes de la seva situació personal en relació a la organització dels estudis. Voldrien que els professors els preguntessin: - *Com ens hem situat si ets de fora de Girona. (Estàs fora del teu món, a part de la "Uni" hi ha la teva vida personal) i, - com veus la gestió del centre. - Que em preguntin si treballo i quines altres activitats faig a banda d'estudiar. - que em preguntin com veig la gestió del centre, a l'hora de triar els crèdits, fer la matrícula, els diners". Aquí s'ha detectat justament un dels problemes que tenen una gran part dels estudiants que estudien actualment, els desplaçaments i la quantitat d'activitats que fan fora de la Universitat. Creiem que és important intentar incidir, fent-los reflexionar, a partir dels resultats de les primeres convocatòries sobre com cal que es reparteixin la feina, quants crèdits poden realment assumir de manera adequada si persisteixen en la seva forma de vida, sobre què han de posar primer, prioritzar, etc.*

En relació als objectius, en el procés de seguiment de desenvolupament del PAT podem dir que hi ha una àmplia gama de respostes dels alumnes sobre quin o quins pensen que són els objectius de la tutoria. Consideren al tutor com: *un punt de referència, un guia, una persona que fa reflexionar, una persona que segueix i controla, un solucionador de problemes, un suport institucional*. Només nou dels alumnes fan referència explícita a la competència transversal concreta. -*"L'objectiu és millorar l'aprenentatge en general mitjançant la reflexió del propi aprenentatge". A la primera enquesta que se'ls ha passat després de les avaluacions del primer quadrimestre, la primera pregunta deia:*

1- El procés tutorial (espai de reflexió, enquestes i reunions) del primer quadrimestre m'ha fet replantejar el meu procés d'aprenentatge. Les opcions de resposta eren: MOLT, FORÇA, POC, GENS. Una àmplia majoria han contestat "força". En canvi, quan se'ls pregunta en qui recau la responsabilitat del seu aprenentatge, la immensa majoria segueixen pensant que no és únicament seva i que recau també sobre el professor.

Nou dels setze tutors entrevistats pensen que els alumnes no tenen prou clar l'objectiu principal. Sobre quins pensen que són pels estudiants els objectius de la tutoria, els professors consideren que són: - el control per part del tutor (per alguns estudiants més

grans o madurs té una connotació més negativa), també, - clarificar dubtes acadèmics o administratius, - resoldre problemes i que el tutor faci de mediador si s'escau. Altres objectius són: fer el seguiment sobre el que fan i ser conscients de l'aprenentatge aconseguit.

En aquest sentit una de les actuacions que cal consolidar és explicar de forma més clara i sistemàtica els objectius al llarg del procés de tutorització i especialment la competència que suposa: "avaluar el propi procés d'aprenentatge". Hi ha l'opinió que també cal que quedi més clar fins i tot pels mateixos tutors.

Pel que fa al procés d'acollida, els alumnes consideren positiu tenir una persona de referència a la universitat, la qual cosa permet establir una relació més personal que els dona seguretat (segon nivell de la jerarquia de necessitats). – *"Jo crec que és important que hi hagi relació amb el professor perquè de vegades a l'hora de fer preguntes i consultes... de vegades et fa com cosa, no? I potser amb la tutoria, doncs t'apropes una mica."* – *"Bé, jo crec que la tutoria t'apropa una mica al professor. Jo crec que sí perquè de vegades queda com molta distància entre el professor i l'alumne o, sobretot perquè vens de d'institut."*

Per altra banda el paper dels tutors anticipant informació i relacionant els continguts amb els estudis i les necessitats de futur és un element que aporta confiança i, alhora, permet anar ajustant les expectatives inicials dels alumnes: - *"En general bé, el que passa que aquest primer curs sembla així tot molt general. El que passa que en general els tutors ja ens motiven perquè ens diuen: "això us servirà de cares a l'any que ve quan feu tal cosa" llavors ja penses "bé, millor saber-ho!"*

Pel que fa a les eines, l'agenda suposa un recurs que facilita bàsicament la informació a l'alumne i s'utilitza menys per a la reflexió atès que els alumnes utilitzen sobretot els qüestionaris sobre l'aprenentatge. Onze dels tutors consideren que, malgrat que caldria fer modificacions, les enquestes són una eina que permet que l'alumne reflexioni sobre diferents aspectes del procés d'aprenentatge. Tot i això hi ha alumnes que les utilitzen de forma parcial, força alumnes consultats consideren que els qüestionaris ajuden a parar i pensar sobre el procés d'aprenentatge: - *"...a mesura ens passen les enquestes de la setmana, doncs, són com unes eines que nosaltres fem servir. Ens van preguntant, però l'objectiu de les enquestes no és la resposta nostra, sinó a partir d'aquesta pregunta, doncs adonar-nos que ho hem de fer més i aleshores així anar fent-ho...."*. - *"Les respostes, a, b, c, de vegades no reflexa exactament el que estàs fent. Però està bé perquè t'obliga una mica a reflexionar sobre el que estàs fent"*.

Pel que fa als aspectes motivacionals, els alumnes consideren necessari i reclamen poder tenir un *feedback* més immediat sobre les respostes a les enquestes i així poder copsar ràpidament què és el que no va bé i perquè. Per altra banda, els alumnes creuen que aquest procés ha de permetre als professors veure com va l'alumne i poder-los fer propostes de millora més ajustades i, en aquest sentit, tant alumnes com docents suggereixen incloure una pregunta oberta.

En el procés inicial de seguiment del desenvolupament del PAT queda clar que un aspecte que caldria millorar és l'avaluació. La majoria de tutors coincideixen en la dificultat a l'hora d'avaluar la competència. Plantegen que per reduir la subjectivitat de la valoració cal explicitar i definir de forma consensuada aquests criteris per tal de facilitar l'observació dels mateixos. En aquest sentit caldria identificar i redefinir quines són les conductes que ens permeten detectar el progrés del comportament i indiquen que un alumne és autònom,

proactiu, s'implica, té habilitat, etc. Davant la dificultat hi ha tutors que per millorar el procés han emprat de forma positiva l'autoavaluació i a través de l'opinió dels propis alumnes en relació a aquests criteris han ajustat la qualificació. Una de les propostes que sorgeix de les reunions de tutors és trobar el mecanisme perquè els professors informin als professors del progrés dels estudiants a la seva assignatura, sense que això impliqui explicitar dades personals. D'aquesta manera el tutor sabria fins a quin punt concorda la informació que l'estudiant va expressant a les enquestes i tutories en el seu procés d'aprenentatge.

Els alumnes consultats estan a l'inici del procés d'adaptació a la Universitat i valoren molt especialment les aproximacions personalitzades que fa el professorat. Per tant cal considerar que les respostes a l'entrevista d'alguns alumnes puguin estar mediatitzades per aquesta variable. Tanmateix, com es pot observar en les respostes i més concretament en les dues darreres preguntes de les entrevistes (referides a com valoren la facultat i la Universitat), el PAT compleix clarament la funció d'acollida i pertinença de la jerarquia de necessitats dels estudiants i, facilita el procés d'adaptació als nous estudis de Ciències. Els estudiants valoren especialment el clima d'acollida i ho fan palès amb les seves afirmacions: *.- És l'inici de tot! hi ha forçat familiaritat. - "A diferència d'universitats molt grans no em sento marginat aquí hi ha contactes amb els professors, hi ha bon rotllo i tot!, i hi ha força contacte" - Et sents integrat, amb amics i confies amb els professors. - M'he familiaritzat molt és com una segona casa. Visc al costat. - "... jo sóc de Barcelona i com la meua família, estic molt còmode a la meua universitat!"*

Indicadors de mesura del procés de seguiment

A final del curs, el PAT presentarà tant les principals conclusions sobre el seu desenvolupament, rendiment acadèmic dels alumnes, progressió dels estudiants com la valoració per part dels estudiants i que ja s'ha realitzat tal com s'ha exposat durant el primer semestre. Suposarà redefinir els indicadors de rendiment institucional necessaris per a una correcta implementació del PAT, i la seva aplicació en cursos posteriors.

De moment l'experiència ens permet constatar que:

- El procés, tot i que caldrà millorar-lo a partir de les experiències realitzades, és valorat positivament per estudiants i tutors
- El professorat de moment viu al marge d'aquesta activitat i caldrà trobar fórmules perquè en prenguin consciència i hi col·laborin
- La majoria dels estudiants no tenen la seva vida organitzada a l'entorn dels estudis que han decidit fer, no són la seva prioritat absoluta (hi ha excepcions), tot i que sí la seva activitat principal perquè els horaris de ciències els obliguen a molt de temps presencial a la facultat. La resta d'activitats els omplen les hores de lleure i dediquen molt poc temps individual, personal, a madurar o treballar les matèries.
- No tenen ben assumit que ells són els responsables del seu aprenentatge. Invariablement hi impliquen el professor. Hem de trobar una via perquè s'adonin que l'aprenentatge és un procés de maduració personal i que vagin on vagin, estudiïn el que estudiïn, trobaran professors millors i pitjors, mitjans per a l'aprenentatge millors i pitjors i organitzacions millors i pitjors. Al final, de fet, tot depèn principalment d'ells i hem d'aconseguir convèncer-los!

Agraïments

Agraïm el suport institucional per part de la Junta de Deganat de la Facultat de Ciències, i del Vicerectorat de Docència i Política Acadèmica. En especial agraïm l'ajuda del Vicerectorat al PAT que va permetre publicar l'Agenda de l'estudiant (UdGenda).

Bibliografia

- [1] Villar, E. i S. Font, "Guia del pla d'acció tutorial dels estudis de desenvolupament humà a la societat de la informació i psicologia". Documenta Universitaria, 266 pp., 2007.
- [2] Gairín, J., "El professor universitario en el siglo XXI", en C. Monereo y J.I. Pozo. La universidad ante la nueva cultura educativa (p. 119-139), Madrid: Síntesis, 2003.
- [3] Maslow, A.H., "Motivation and Personality", Nueva York, Harper & Row, 1954.
- [4] Herzberg, F., "One more time: How do you motivate employees?", Harvard Business Review, 46, 53-62, 1968.
- [5] Herzberg, F., B. Mauser and B. Snyderman, "The motivation to work", Nueva York, Wiley, 1959.
- [6] Prescott, A. and E. Simpson, E., "Effective student motivation commences with resolving disatisfiers", Journal of further and Higher Education, 28, 247-259, 2004.
- [7] Guia per a l'adaptació, a l'espai europeu d'educació superior. Edita Universitat de Girona Vicerectorat de Docència i Política acadèmica. (vr.dpa@udg.es-www.udg.cat/vrdpa) gener 2007.

Qüestions i/o consideracions per al debat

- i) Cal tutoritzar els alumnes de segon i cursos posteriors?
- ii) El PAT ha de servir per millorar els objectius docents de les assignatures?
- iii) Què es posa en joc en una situació d'aprenentatge?. I quin paper té el PAT?
- iv) Què suposa una tutoria per a estudiants universitaris?
- v) Fins on arriba la funció del tutor a la Universitat?
- vi) Què pot aportar l'estudiant a la millora dels processos d'E-A?